

2023

**§16a Miljøgodkendelse af husdyrbrug
Abterp 26, 6261 Bredebro**

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	2
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	3
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	4
A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD	4
B og F. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE	5
1) Indretning og drift af anlæg	5
2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer.....	6
3) Forbindelse til andre husdyrbrug	6
4) Lokalisering og landskab	6
5) Ammoniak	7
6) Lugt	7
7) Øvrige emissioner og gener	8
8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug	9
9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak.....	10
10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger	10
C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET	11
E. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT	11
ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER	11
VILKÅR	12
HØRINGER	17
KLAGEVEJLEDNING	17
BILAG	18

INDLEDNING

Abterpgård har den 14. december 2022 søgt om miljøgodkendelse på ejendommen Abterp 26, 6261 Bredebro.

Godkendelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen med tilhørende bilag, herunder skema 236719 – se bilag 1.

Godkendelsen indeholder først en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af ejendommen, herunder afsnit der vedrører husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne. Til sidst er vilkårene for afgørelsen.

Der gives 6 års frist for udnyttelse af godkendelsen.

Historik

Ejendommen er ikke tidligere miljøgodkendt. Produktionstilladelsen er en anmeldelse om ændret dyrehold fra 2001. Denne produktionstilladelse bortfalder, når denne miljøgodkendelse efter § 16a udnyttes.

Miljøgodkendelse § 16a – 2023

Abterpgård søger om at udvide produktionen. Det er på grund af lugtbegrænsninger ikke muligt at udvide produktionen i nye bygninger, der ligger i tilknytning til ejendommens eksisterende bygningsæt. Tønder Kommune finder at der dermed er begrundelse for at lave en udflytning af de nye bygninger. Udflytningen vil ske på en matrikel der skal udstykkes fra Abterp 52. Udvidelsen består i to nye kviestalde (å 4500 m²), en goldkostald på 4950 m² og en plads til kalvehytter på 6750 m².

AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler 30. maj 2023 miljøgodkendelse til husdyrbruget på Abterp 26, 6261 Bredebro med de stillede vilkår.

Godkendelsen er meddelt jf. § 16a i husdyrloven¹. Vurderinger og vilkårsfastsættelse er foretaget efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og husdyrgødningsbekendtgørelsen³. Der godkendes følgende:

Produktionsareal:

6950 m² – dybstrøelse.

5400 m² – Sengestald med fast drænet gulv til køer og kvier.

900 m² – Sengestald med spalter til køer og kvier.

Gødningsareal

470 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning.

Projekterede anlæg:

Etablering af en ny ungdyrstald på 4500 m²

Etablering af en ny ungdyrstald på 4500 m²

Etablering af en ny goldkostald på 4950 m²

Etablering af en ny kalveplads på 6750 m²

Godkendelsen bygger på ansøgers miljøkonsekvensrapport med tilhørende bilag, herunder skema nr. 236719 indsendt via husdyrgodkendelse.dk. Se bilag 1.

Tønder Kommune vurderer, at det ikke er muligt at overholde afstandskravet til skel, mod Abterpvej 52, hvis det samlede indtryk af bygnings sætterne skal fremstå som en samlet enhed i landskabet. Tønder Kommune meddeler derfor dispensation til afstandskravet til naboskel på ned til 15 meter mod Abterpvej 52. Dispensationen er meddelt efter husdyrlovens § 9. stk. 3.

Det er Tønder Kommunes vurdering, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen. Herunder, at husdyrbruget kan drives på stedet under hensyn til omgivelserne, og ikke vil påvirke Natura 2000 områder negativt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag I og IV arter.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet jf. vejledning sidst i godkendelsen.

Per Hendriksen
Miljømedarbejder

Kvalitetssikring:
Dorte Fabrin
Miljømedarbejder

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Bekendtgørelse nr 2225 af 27. november 2021 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning.

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1) Bedriftsoplysninger

Abterp 26, 6261 Bredebro
Ejendomsnr.: 5500000030
CVR: 32922899
CHR: 49490

2) Kontaktoplysninger

Navn: Palle Dahlmann
Adresse: Abterp 26, 6261 Bredebro
Mobil: 23808199
E-mail: abterpgaard@gmail.com

3) Rådgiver

Navn: Birgitte Madsen – SLF
Adresse: Billundvej 3
Mobil: 73202600
E-mail: bm@slf.dk

4) Andre husdyrbrug der drives sammen med det ansøgte

Abterpgård ejer også ejendommen på Abterpvej 52 og Abterp 34, Tønder Kommune har vurderet at der ikke er miljømæssig samdrift mellem disse ejendomme.

B og F. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

1) Indretning og drift af anlæg

Stald og anlæg

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående figur og tabel.

Figur 1: Placering af eksisterende staldanlæg.

Figur 2: Placering af nye udflyttede staldanlæg mv. (Malkestald hører til Abterpvej 52)

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Ungdyrstald S	4500	Naturlig ventilation	3 m	(#553989) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	2700
Ungdyrstald N	4500	Naturlig ventilation	3 m	(#553988) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	2700
Goldkostald	4950	Naturlig ventilation	3 m	(#553987) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	4350
Abterp 26	1567	Blandet ventilation	3 m	(#564868) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	300
				(#553591) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	900
Kalvestald	6750	Naturlig ventilation	3 m	(#553986) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	2300
Sum						13250

Tabel 1: Oversigt over produktionsarealer

Produktionsarealer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – afsnit 3.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår til produktionsarealernes udformning og maximale størrelse. Det vurderes at ansøgers opmåling/beregning af produktionsarealet er tilstrækkelig.

Gødningsopbevaring og -håndtering

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 - afsnit 3.1.

Tønder Kommune vurderer:

Det fremgår af ansøgers oplysninger, at der ikke bygges nye gødningsopbevaringsanlæg i forbindelse med udflytningen af staldanlæg. Både dybstrøelsen og gyllen afhentes direkte af biogasanlæg. Tønder Kommune vurderer, at udbringningsteknikker og opbevaring af husdyrgødningen lever op til gældende regler på området.

Vi vurderer, at der med ansøgers oplysninger og de stillede vilkår er taget tilstrækkelig hensyn til omkringboende, så gødningshåndtering og -opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 - afsnit 3.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at der er redegjort tilstrækkelig for de bygningsmæssige ændringer.

3) Forbindelse til andre husdyrbrug

Ansøger oplyser:

I de nye staldanlæg på Abterp 26 opstaldes kalve, opdræt og goldkøer, mens malkekøerne opstaldes på Abterpvej 52. Husdyrbrugene vurderes ikke at være teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet på en sådan måde, at de skal godkendes samlet.

Tønder Kommune vurderer:

Hvis et husdyrbrug, der er omfattet af godkendelses- eller tilladelsespligten efter §§ 16 a eller 16 b, er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, skal husdyrbrugene godkendes eller tillades samlet, jf. husdyrbruglovens § 16 c. Det følger af forarbejderne til § 16 c, at bestemmelsen i vidt omfang viderefører den tidligere bestemmelse i husdyrbruglovens § 13, og at det således som hidtil vil være det klare udgangspunkt, at det er hvert enkelt husdyrbrug, der skal godkendes eller tillades efter lovens §§ 16 a eller 16 b, og at flere husdyrbrug kun skal godkendes samlet, hvis de er teknisk og forureningsmæssigt forbundne. Herudover skal husdyrbrugene være driftsmæssigt forbundne. Det er en forudsætning, at alle tre kriterier skal være opfyldt, for at flere ejendomme skal godkendes eller tillades samlet."

Bedriften Abterpgård omfatter flere ejendomme, herunder Abterp 26 og Abterpvej 52. Der er en eksisterende godkendelse på Abterpvej 52. Der bliver tale om to selvstændigt matrikulerede ejendomme. De to ejendomme har samme ejer.

Tønder Kommune vurderer, at det er muligt at vurdere og regulere de to ejendomme adskilt i godkendelsesmæssig sammenhæng. Der er efter en konkret vurdering ikke grundlag for at meddele en samlet godkendelse, da det er Tønder Kommunes vurdering, at ejendommene kan drives selvstændigt, og at de ikke er teknisk eller forureningsmæssigt forbundet.

Teknisk forbundenhed.

Der er ikke bygninger, konstruktioner, rørledninger, slanger eller andre tekniske installationer, der forbinder de 2 ejendomme. Der er ingen fælles malkeanlæg, da goldkøer, kvier og kalve på Abterp 26 ikke malkes. Der er ingen fælles foderanlæg, da foder udbringes med traktor og fodervogn. Der er i øvrigt ikke andre tekniske installationer, der forbinder de 2 ejendomme. Der er eksisterende personalefaciliteter på Abterp 26, og der bygges ikke nye personalefaciliteter i de nye udflyttede anlæg. Der er også eksisterende personalefaciliteter på Abterpvej 52. Der ændres dermed ikke på personalefaciliteter i forbindelse med projektet.

Forureningsmæssigt forbundenhed.

Emissioner af kvælstof og lugt skal beregnes gennem husdyrgodkendelse.dk. Jf. Godkendelsesbekendtgørelsens § 3. stk. 2.

Kvælstof beregnes jf. § 21, og lugt jf. § 22, der begge referer til Bilag 3, om hvordan emissionerne skal beregnes ud fra staldanlæg, staldsystem og dyretype. Der er knyttet en spredningsmodel til emissionsberegningerne, der angiver deposition af ammoniak og den beregnede geneafstand for lugt. Derfor kan forureningen fra ammoniak og lugt, både beregnes og vurderes for hvert enkelt staldafsnit. Tønder Kommunes vurderingen af konsekvenserne på miljøet af emissionerne af ammoniak og lugt, for Abterp 26, ses i denne godkendelses afsnit 5 og 6.

Natur og miljøklagenævnet har i afgørelse 20/11190 fundet, at hvis to husdyrbrug i et vist omfang påvirker samme område med lugt, er kriteriet for at være forureningsmæssigt forbundet opfyldt. Abterp 26, har en konsekvenszone på 938 meter, Abterpvej 52 har en konsekvenszone på 826 meter. Der er et stort overlap mellem de to konsekvenscirkler, men der ligger ingen beboelser, uden landbrugspligt inden for konsekvenszonerne.

Natur og miljøklagenævnet har i samme afgørelse 20/11190 fundet, at hvis to husdyrbrug i et vist omfang påvirker samme område med ammoniak, er kriteriet for at være forureningsmæssigt forbundet også opfyldt. Både Abterp 26, og Abterpvej 52 påvirker i nogen grad samme naturområder med ammoniak, herunder en mose beliggende 1800 meter syd for anlæggene. Tønder Kommune har beregnet en deposition med ammoniak på hhv. 0,1 og 0,1 kg NH³-N/ha/år.

Forureningsmæssig forbundenhed omfatter desuden også andre parametre end ammoniak og lugt, herunder støj-, støv-, flue-, rystelses-, og lysgener. Det er Tønder Kommunes vurdering at det for disse parametre gælder at de er knyttet til en kilde, der kan identificeres og vurderes om den hører til den ene eller anden ejendom.

Driftsmæssig forbundenhed

Der er en høj grad af driftsmæssig sammenhæng imellem de to ejendomme. Malkekøerne holdes på Abterpvej 52 mens kvier, goldkøer og kalve holdes på Abterp 26. Der flyttes jævnligt dyr mellem ejendommene. Der opbevares foder, halm og ensilage på Abterpvej 52, der udfodres efter blandingen på begge ejendomme. Denne flytning af varer mellem to ejendomme gør ikke to staldanlæg til et teknisk anlæg. Der er gødningsopbevaring på Abterpvej 52, der opbevarer afgasset biomasse til udbringning på bedriftens arealer. Alt husdyrgødning fra de nye stalde Abterp 26 afhentes af biogasanlæg. Der er således ingen fælles gødningsopbevaringsanlæg, men kravet op opbevaringskapacitet på Abterpvej 26 opfyldes på Abterpvej 52, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 10 stk. 4. Visse maskiner benyttes på begge ejendomme, herunder specielt traktor med foderblander og minilæsser. Der er således et maskinfællesskab mellem Abterp 26 og Abterpvej 52.

I forhold til miljømæssig samdrift, har driftskriteriet udelukkende betydning, hvis der er tale om husdyrbrug, der er teknisk og forureningsmæssigt forbundne.

Samlet vurdering

Tønder Kommune vurderer at Abterp 26 og abterpvej 52 ikke opfylder betingelserne for at vurdere miljømæssig samdrift i overensstemmelse med Skov- og Naturstyrelsens redegørelse af 12. apr. 1999 omkring anlægsbegrebet i VVM sammenhæng*, herunder også Natur og miljøklagenævnet afgørelse 20/11190. Tønder Kommune har lagt vægt på, at de i § 16 c angivne kriterier "teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet" alle skal være opfyldt, for at flere husdyrbrug skal godkendes eller tillades samlet.

Fordi husdyrbrugene på Abterp 26 og Abterpvej 52 ikke er teknisk forbundet, kan der, alene på den baggrund, ikke vurderes miljømæssig samdrift.

*https://oldwiki.mst.dk/GetFile.aspx?File=/Faglige%20dokumenter/Samlet_anlaeg_1999.pdf

4) Lokalisering og landskab

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – afsnit 3.4.

Tønder Kommune vurderer:

Afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 er overholdt, med undtagelse af afstandskrav til skel. Der er ønsket en placering mod skel til ejendommen Abterpvej 52 ind til 20 meter fra skel. Abterp 26 og Abterpvej 52 har samme ejer. Der er søgt dispensation fra afstandskravet, og Tønder Kommune har vurderet, at der kan meddeles dispensation, begrundet i at de samlede ejendomme vil udgøre en enhed i landskabet, og dermed vil udflytningen skabe mindre forstyrrelse. Landskabet er præget af åbne marker og store hegn.

De nye stalde etableres i visuel tilknytning til eksisterende byggeri på Abterpvej 52. Staldene vil blive opført i sædvanlige materialer og farver så den passer til de eksisterende bygninger i området.

Der stilles vilkår til afskærmende beplantning, da de nye bebyggelse på Abterp 26 ligger uden tilknytning til eksisterende bebyggelse på ejendommen. De nye

bygninger er omkranset af eksisterende bygninger og levende hegn. Det visuelle udtryk i området vurderes derfor ikke at blive ændret væsentlig. Med de stillede vilkår om materialer, farver og afskærmende beplantning vurderer vi sammenfattende, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes, og at det nye byggeri ikke vil virke forstyrrende i landskabet.

5) Ammoniak

Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur – Sølvsted mose - ligger ca. 4,7 km sydøst for husdyrbruget. Beregninger i ansøgningssystemet viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauets nedre grænse på 0,2 kg N/ha/år totalt.

Nærmeste kategori 2 natur er en mose syd for Harres ca. 2,9 km sydvest for husdyrbruget. Beregninger i ansøgningssystemet viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,0 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet på 1,0 kg N/ha/år totalt.

Nærmeste kategori 3 natur er en mose ca. 1800 m syd for husdyrbruget. Beregninger i ansøgningssystemet viser, at merdepositionen fra husdyrbruget er 0,1 kg N/ha/år for nudriften og 0,1 kg N/ha/år for 8-års driften. I begge tilfælde under beskyttelsesniveauet på 1 kg N/ha/år.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Ingen søer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 vil modtage en merdeposition > 1,0 kg ammoniak N/ha/år som følge af udvidelsen. Det ansøgte projekt vurderes på den baggrund ikke at give anledning til tilstandsændringer af naturområderne.

6) Lugt

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – afsnit 3.6.

Der er foretaget en beregning af lugtgeneafstanden:

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits-afstand	Genekriterie overholdt
Abterp 10	0	NY	497,2	488,2	1118,1	Ja
Abterp 22	0	NY	497,2	488,2	1488,8	Ja
Abterp 23	0	NY	497,2	488,2	1374,3	Ja
Abterp 28	0	NY	497,2	497,2	1564,9	Ja
Abterp 28	0	NY	497,2	497,2	1577,9	Ja
Abterp 5	0	NY	497,2	497,2	1333,4	Ja
Hovedvejen 22	0	NY	497,2	497,2	2263	Ja
Sdr Vollum 1	0	NY	497,2	497,2	1567,5	Ja
Sdr Vollum 9 N	0	NY	497,2	497,2	1177,3	Ja
Sdr. Vollum 7	0	NY	497,2	497,2	922,5	Ja
Bredebro MC klub	0	NY	1000,1	900,1	1862,4	Ja
Farverhusvej 22	1	NY	1000,1	990,1	2295,3	Ja
Bredebro beboelser	0	NY	1321,4	1255,3	1939,7	Ja
Bredebro beboelser V	0	NY	1321,4	1255,3	1866,1	Ja
Bredebro beboelser Ø	1	NY	1321,4	1380,8	2435	Ja
Bredebro industri	0	NY	1321,4	1255,3	1364	Ja
Bredebro, Brede	0	NY	1321,4	1255,3	2051,8	Ja

Tabel 2: Lugtberegning

Beregningerne viser, at lugtgenekriteriet er overholdt.
Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af lugtbeskyttelsen.

Dermed vurderer Tønder Kommune, at der er taget tilstrækkelige hensyn til de omkringboende.

7) Øvrige emissioner og gener

Støj

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – afsnit 3.7.1.

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige støjgener stilles der vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning.

Vi vurderer at vilkåret er tilstrækkelige til at sikre omgivelserne mod væsentlige støjgener.

Rystelser og vibrationer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – afsnit 3.7.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af husdyrbrugets placering, og brugen af maskiner og materiel, vurderes rystelser og vibrationer ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne.

Støv

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – afsnit 3.7.2.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at de omkringboende er tilstrækkeligt sikret mod væsentlige daglige støvgener, og at støv kun i sjældne tilfælde f.eks. i forbindelse med høst vil give anledning til gener uden for ejendommen. Der stilles derfor ingen vilkår.

Fluer og skadedyr

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – afsnit 3.7.4.

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om hygiejneniveau og bekæmpelse så risiko for tilhold af skadedyr reduceres.

Det vurderes, at husdyrbruget vil sørge for god staldhygiejne, forsvarlig foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så skadedyrsangreb forebygges.

Til- og frakørsel

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2, og bilag 1 – afsnit 3.7.5.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune vurderer, at husdyrbruget har taget tilstrækkelige hensyn til omkringboende og miljøet, således at transporterne ikke er til væsentlig gene for omgivelserne eller udgør en unødigt risiko for miljøet. Der stilles derfor ingen vilkår.

Lys

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – afsnit 3.7.3.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om, at ejendommens drift ikke må medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Der stilles vilkår om afskærmende beplantning.

Vi vurderer, at der med de stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til de omkringboende.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – afsnit 4.11.

Tønder Kommune vurderer:

Vi vurderer at der er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning, affald og brændstof.

Kemikalier og pesticider

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – afsnit 3.8.3.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles ingen vilkår, da der ikke opbevares kemikalier og pesticider på ejendommen.

Olie og brændstof

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – afsnit 3.8.3.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles ingen vilkår, da der ikke opbevares olie og brændstof på ejendommen.

Egenkontrol og management

Ansøgers oplysninger fremgår af ansøgning nr. 236719.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om egenkontrol ud fra de virkemidler, der er valgt på ejendommen og i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger. Der stilles fastholdende vilkår til valg af staldsystemer.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund, at der anvendes godt landmandskab med hensyn til management.

8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug

Spildevand

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – afsnit 3.8.6. og 4.1.1.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at husdyrbrugets opbevaring og håndtering af spildevand er forsvarlig. Der stilles derfor ingen vilkår.

Affald og døde dyr

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – afsnit 3.8.1. og 3.8.2.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om opbevaring af fast og flydende affald. Under forudsætning af, at vilkårene om affaldshåndtering, egenkontrol og ressourceforbrug overholdes, og affald i øvrigt bortskaffes ifølge kommunens affaldsregulativ, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, og at mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttes.

Energiforbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – afsnit 3.8.4.

Tønder Kommune vurderer:

Der er meget lavt energiforbrug på ejendommen. Der stilles vilkår om brug af lavenergibelysning.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund, at der anvendes energibesparende foranstaltninger på ejendommen.

Vandforbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – afsnit 3.8.5.

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre bedst udnyttelse af ressourcerne, stilles der vilkår om vedligeholdelse af drikkevandssystemer og registrering af vandforbruget.

På den baggrund vurderer Tønder Kommune, at der anvendes vandbesparende foranstaltninger på ejendommen.

9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak

Ansøgers oplysninger fremgår af ansøgning nr. 236719.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 11.876 kg N/år ud fra bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget udgør 11.876 kg N/år. BAT fastholdes ved, at der stilles vilkår om gulvsystemernes indretning.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund at BAT er overholdt.

10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – afsnit 3.10.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune er enig i ansøgers vurdering om, at der ikke er grænseoverskridende virkninger.

C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET

Husdyrbruget er ikke et IE-husdyrbrug.

E. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Ved en ansøgning om godkendelse efter husdyrlovens § 16 a, skal ansøgningsmaterialet kunne udgøre en miljøkonsekvensrapport. Kommunen skal gennemgå og bruge rapporten. Tønder Kommune har gennemgået rapporten og har brugt oplysninger i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Ansøgers ikke tekniske resume af miljøkonsekvensrapporten fremgår af bilag 1 – afsnit 2.

ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER

Habitatvurdering

Nærmeste Natura 2000-område er Brede å, der ligger ca. 270 m nord for husdyrbruget.

Beregninger viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget vil udgøre 2,4 kg N/ha/år i nærmeste punkt på området efter udvidelsen.

Vi vurderer, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura

2000 området, herunder de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte. Vi vurderer også, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil få negativ virkning på udpegningsgrundlaget for området som følge af ammoniak.

Tønder Kommune konkluderer, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Bilag I arter

Husdyrbrugets anlæg ligger ikke i fuglebeskyttelsesområde. Nærmeste fuglebeskyttelsesområde er ligger ca. 4,4 km mod sydvest. Det vurderes, alene på grund af afstanden, at projektet ikke vil kunne påvirke bilag I-arter.

Bilag IV arter

Tønder Kommune vurderer, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på de forskellige bilag IV-arter, da der ikke ændres på vandhuller eller andre potentielle levesteder. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus.

Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges.

VILKÅR

Når godkendelsen udnyttes skal vilkårene overholdes. Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

1. Der skal framatrikuleres et stykke jord fra Abterpvej 52 til Abterp 26, hvorpå hele det planlagte projekt omkring udflytning af staldanlæg på Abterp 26 kan rummes. Matrikuleringen skal være udført inden projektet kan sættes i gang.
2. Det tilladte produktionsareal må maksimalt være som angivet i nedenstående tabel. Staldsystem og dyretypen skal være som angivet i tabellen og situationsplanerne:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Ungdyrstald S	4500	Naturlig ventilation	3 m	(#553989) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	2700
Ungdyrstald N	4500	Naturlig ventilation	3 m	(#553988) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	2700
Goldkostald	4950	Naturlig ventilation	3 m	(#553987) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	4350
Abterp 26	1567	Blandet ventilation	3 m	(#564868) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	300
				(#553591) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	900
Kalvestald	6750	Naturlig ventilation	3 m	(#553986) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	2300
Sum						13250

Tabel 1: Oversigt over stalde og dyr

Figur 1: Placering af eksisterende staldanlæg.

Figur 2: Placering af nye udflyttede staldanlæg mv. (Malkestald hører til Abterpvej 52)

3. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.

Stalde og anlæg

4. Den nye stalde og den delvist overdækkede kalveplads skal placeres som angivet på situationsplanen i vilkår 2. Bygningerne skal opføres med det staldsystem og produktionsareal der fremgår af vilkår 2.

Gødningsopbevaring og -håndtering

5. Husdyrgødning skal afhentes direkte af transportør til biogasanlæg.
6. Påfyldning af gyllevogne skal foregå under opsyn.
7. Hvis der forekommer spild af husdyrgødning skal det straks opsamles.

Landskabelige hensyn

8. Den nye stalde skal opføres i afdæmpede farver og ikke reflekterende materialer, der svarer til farverne på de eksisterende bygninger på Abterpvej 52.
9. Det eksisterende hegn mod syd, langs Abterpvej, skal bibeholdes. Det skal vedligeholdes og udgåede træer skal erstattes. Der skal etableres afskærmende beplantning med 6-rækkers hegn, jf. beplantningsplanen på figur 3. De nye hegn skal etableres den første plantesæson efter projektet påbegyndes.

Figur 3: Afskærmende beplantning omkring de nye bygninger

Ammoniak

10. Faste drænedede gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmitte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmitte.
11. Gulvet skal være udført med ajlefløb, hvor lysningsarealet til ajlefløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal.
12. Der skal hver dag foretages skrabninger hver anden time. I den periode, hvor malkekvæget er på græs, skal der foretages skrabninger hver anden time i den periode, hvor dyrene er på stald.
13. Skraberens vedligeholdelse skal være i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Lugt

14. Der stilles ingen vilkår.

Støj

15. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

Tabel: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Støv

16. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens areal.

Fluer og skadedyr

17. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agro-økologi.
18. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

Til- og frakørsel

19. Der stilles ingen vilkår.

Lys

20. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.
21. Der skal etableres afskærmende beplantning, jf. beplantningsplanen på figur 3. under vilkår 9. De nye hegn skal etableres den første plantesæson efter projektet påbegyndes.

Kemikalier og pesticider

22. Der stilles ingen vilkår.

Olie og brændstof

23. Der stilles ingen vilkår.

Egenkontrol og management

24. Der skal føres driftsjournal over forbrug af el og vand. Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.

Spildevand

25. Evt. vask af kalvehytter skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder.

Affald

26. Der stilles ingen vilkår.

Energiforbrug

27. Der skal anvendes lavenergibelysning.

Vandforbrug

28. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.

HØRINGER

Idehøring

Ansøgningen blev 14. marts 2023 annonceret i 14 dage på <https://dma.mst.dk/>.

Høring af parter, naboer og andre berørte

Tønder Kommune vurderer, at de personer, som skal høres i sagen, er ansøger og ejere/lejere af bebyggelse, der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på 940 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Tønder Kommune har derudover vurderet, om der er naboer, der skal orienteres om sagen. Naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Naboer skal orienteres, med mindre kommunen skønner, at det, der er søgt om, har underordnet betydning for naboen. Det er kommunens opfattelse, at såfremt der på de tilstødende matrikler ikke er bebyggelse på både husdyrbrugets og naboens matrikel, så har det ansøgte som udgangspunkt underordnet betydning. Ud fra den betragtning er der ikke foretaget orientering af naboer.

Nabo- og partshøringen har givet anledning til bemærkninger omkring lys og afskærmende beplantning. Der er derfor ændret i vilkår om afskærmende beplantning.

KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Bemærk at klagenævnet 1. februar 2017 har skiftet navn, så der kan være flere steder, hvor det stadig står navngivet som Natur- og Miljøklagenævnet. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest **tirsdag den 27. juni 2023**.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

BILAG

Bilag 1: Miljøkonsekvensrapport fra ansøger.

Bilag 2: Aktiviteter omkring de nye stalde.